

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, ілімді насихаттау , оқыту қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2020 жылғы 2 шілдедегі № 494 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 3 шілдеде № 20990 болып тіркелді.

"Азаматтық қорғау туралы" 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы 70-13) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің кейбір бұйрықтарының күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті (В.Р.Беккер) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсына орналастыруды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер Министрі

Е. Тургумбаев

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылығы министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Әділет министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш
өнеркәсібі министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Энергетика министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Экология, геология және
табиғи ресурстар министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының
Сауда және интеграция министрлігі

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрінің
2020 жылғы 2 шілдедегі
№ 494 бұйрығымен
бекітілген

**Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау,
оқыту қағидалары**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Азаматтық қорғау туралы" 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 12-бабы 1-тармағының 70-13) тармақшасына сәйкес әзірленді және халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту тәртібін айқындайды.

2. Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы басқару органдарының мамандарына хабар беру, білімді насихаттау, оқыту азаматтық қорғау іс-шараларын ұйымдастыру және орындау бойынша білімі мен машықтарын, төтенше жағдайларда іс-қимыл дағдыларын игеру, авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды жүргізу, өзін-өзі құтқарудың және өзара көмектің негізгі әдістері мен тәсілдерін білу, халық арасындағы ықтимал шығындар мен материалдық нұқсанды барынша азайту мақсатында жүргізіледі.

3. Халықты және азаматтық қорғау саласындағы мамандарды оқыту кезінде дәріс, семинар, сыныптық-топтық сабақ, жаттығу және интерактивті сабақтар тәрізді теориялық және практикалық оқу нысандары кешенді түрде қолданылады.

2-тарау. Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру тәртібі

4. Азаматтық қорғау саласында уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) және оның аумақтық бөлімшелері Заңмен жүктеген өкілеттіктерге сәйкес төтенше жағдай туындау қаупі туралы болжам болған жағдайда халыққа алдын ала хабар беруді қамтамасыз етеді және азаматтық қорғау саласындағы білімді насихаттауды ұйымдастырады.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5. Мемлекеттік органдар, ұйымдар және қоғамдық бірлестіктер Заңмен жүктеген өкілеттіктерге сәйкес азаматтық қорғау саласында хабар беруді жүзеге асырады.

6. Азаматтардың қауіпсіздігі мен денсаулығына қауіп төндіретін төтенше жағдайлар туралы ақпарат жария және ашық болып табылады және халыққа азаматтық қорғауды құлақтандыру жүйесі және бұқаралық ақпарат құралдары арқылы беріледі.

7. Жағдайды байқау, бақылау мен табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды болжау қызметтері (сейсмологиялық қызмет, селді құлақтандыру жүйесі, радиациялық қауіпсіздікті бақылау және басқалары) Қазақстан Республикасы аумағында және (немесе) шектес мемлекеттердің шекара маңы аумақтарында төтенше жағдай туындау қаупі кезінде алдын алу мақсатында уәкілетті органның тиісті аумақтық бөлімшесіне қажетті ақпаратты оның сипаттамасын көрсете отырып, дереу ұсынады.

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

8. Төтенше жағдайлар қаупі немесе туындауы туралы ақпарат халыққа азаматтық қорғаудың құлақтандыру жүйесі арқылы байланыс және телерадиохабар тарату операторларының желісі бойынша, оның ішінде ұялы байланыс операторлары желілері бойынша ақысыз мәтіндік хабарлама жіберу жолымен, сондай-ақ халыққа қызмет

көрсететін заңды тұлғаларды құлақтандыру құралдары бойынша, олар жаппай жүретін жерлерде және қоғамдық көлікте беріледі.

9. Қауіпті өндірістік объектілердің басшылары жақын тұратын халықты техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындау қаупі және туындауы туралы құлақтандырудың жергілікті жүйелерін іске қосу арқылы құлақтандырады.

10. Орталық және жергілікті атқарушы органдар Заңның 47 – бабына сәйкес халыққа азаматтық қорғау саласында олар қабылдаған шаралар туралы хабар береді.

3-тарау. Азаматтық қорғау саласында білімді насихаттау тәртібі

11. Азаматтық қорғау саласында білімді насихаттау уәкілетті орган, оның аумақтық бөлімшелері, сондай-ақ мемлекеттік органдар, ұйымдар мен қоғамдық бірлестіктер арқылы жүзеге асырылады.

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

12. Уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп насихаттау жоспарына сәйкес азаматтық қорғау саласында білімді насихаттауды жүзеге асырады.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Азаматтық қорғау саласында білімді насихаттау жоспарын уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі әзірлейді және жергілікті атқарушы орган бекітеді.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

14. Азаматтық қорғау саласында білімді насихаттау:

халыққа бұқаралық ақпарат құралдары арқылы, оның ішінде республикалық және облыстық (қалалық) арнайы бағдарламалардың телеарналарында төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимылдар тәртібі туралы насихаттауды ұйымдастырудан;

баспаларда, интернет ресурстарында, әлеуметтік желілерде тұрақты жарияланымдарды, азаматтық қорғау саласында білімді насихаттайтын телерадио хабарларын тарату желілері бойынша бағдарламаларды, тұрмыста және өндірісте қауіпсіздік қағидаларын ұйымдастырудан тұрады.

15. Азаматтық қорғау саласында білімді насихаттау, сондай-ақ осы Қағидаларға сәйкес халықты азаматтық қорғау саласында оқыту кезінде жүзеге асырылады.

4-тарау. Халықты және мамандарды азаматтық қорғау саласында оқыту

1-параграф. Уәкілетті органның ұйымдары мен оқу орындарында оқыту тәртібі

16. Орталық және жергілікті атқарушы органдардың лауазымды адамдарынуәкілетті орган ведомствосының оқу орындарында оқыту Орталық және жергілікті атқарушы органдардың лауазымды адамдарын азаматтық қорғау саласында оқыту жоспарына сәйкес жүргізіледі.

17. Орталық және жергілікті атқарушы органдардың лауазымды адамдарын азаматтық қорғау саласында оқыту жоспарын орталық және жергілікті атқарушы органдардың өтінімдерінің негізінде уәкілетті орган әзірлейді және азаматтық қорғау саласында уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 17-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

18. Азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның ұйымдары мен оқу орындарында оқытылуға жататын лауазымды адамдардың тізбесі және оқыту мерзімділігі осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес анықталады.

19. Азаматтық қорғаныс іс-шараларын ұйымдастыратын және жүргізетін, лауазымға жаңадан тағайындалған адамдар үшін оқыту бірінші жұмыс істеген жылы жүзеге асырылады.

20. Оқыту "Төтенше жағдайлар мен әскери қақтығыстар туындаған кезде немесе осы қақтығыстар салдарынан қорғану тәсілдері мен іс-қимылдарға азаматтық қорғаудың басқару органдары мен күштерінің басшыларын, мамандарын даярлаудың, халықты оқытудың оқу бағдарламасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2014 жылғы 20 мамырдағы № 235 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9509 болып тіркелді) төтенше жағдайлар мен әскери қақтығыстар туындау кезінде немесе осы қақтығыстардың салдарынан халықты қорғау тәсілдері мен іс-қимылдарға оқыту, басқару органдары басшыларын, мамандарын және азаматтық қорғау күштерін даярлаудың оқу бағдарламасына сәйкес жүргізіледі.

21. Құпия мәліметтері бар материалдарды пайдалана отырып оқыту жүргізген кезде Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпияларын қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарын қатаң сақтау қажет.

22. Оқыту аяқталған соң қорытынды тестілеу жүргізіледі. Қорытынды тестілеудің мазмұнын оқытуды жүзеге асыратын уәкілетті органның ұйымдары мен оқу орындарының басшылары бекітеді.

23. Оқытудан өту нәтижелері бойынша қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмеген немесе қанағаттанарлықсыз білім деңгейін көрсеткен тыңдаушыларға сертификаттар берілмейді.

24. Сабақтардың жалпы санынан 25% және одан да көпсабаққа қатыспаған тыңдаушылар қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмейді.

25. Оқытудан өткен және қорытынды тестілеуді қанағаттанарлық, жақсы, өте жақсы деген көрсеткіштермен тапсырған тыңдаушыларға "Азаматтық қорғау саласында даярлықтан немесе қайта даярлықтан өтуі туралы бірыңғай үлгідегі сертификатты белгілеу туралы" Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2015 жылғы 20 қазандағы № 857 бұйрығымен бекітілген азаматтық қорғау саласында даярлықтан немесе қайта даярлықтан өткендігі туралы сертификаттар беріледі (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12292 болып тіркелген), (бұдан әрі – сертификат).

2-параграф. Уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде оқытуды ұйымдастыру тәртібі

Ескерту. 2-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

26. Уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде оқыту азаматтық қорғау саласында оқыту үшін Топ санаттарын тыңдаушылармен жасақтау жоспарына сәйкес осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жүргізіледі.

Ескерту. 26-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

27. Азаматтық қорғау саласында оқыту үшін топ санаттарын тыңдаушылармен жасақтау жоспарын уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі әзірлейді және жергілікті атқарушы орган бекітеді.

Ескерту. 27-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

28. Азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде оқытуға жататын тыңдаушылардың тізбесі және оқу мерзімділігі осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес анықталды.

Ескерту. 28-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

29. Азаматтық қорғаныс іс-шараларын ұйымдастыратын және жүргізетін, лауазымға жаңадан тағайындалған адамдар үшін оқыту бірінші жұмыс істеген жылы жүзеге асырылады.

30. Оқыту жүргізу үшін оқу топтары көбінесе саны 40 адамға дейін оқитын санаттағы бір немесе өзінің функционалдық міндеттері бойынша ұқсас адамдардан жинақталады.

31. Оқыту ұзақтығы оқу бағдарламасына сәйкес анықталады.

32. Оқыту процесінің басталуына бір апта қалғанға дейін оқытуды жүзеге асыратын уәкілетті органның аумақтық бөлімшесінің басшысы осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысанда азаматтық қорғау бойынша сабақтарды жүргізу кестесін бекітеді.

Ескерту. 32-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

33. Сабақ жетекшілері оқыту бойынша сабақтарды ұйымдастыруы кезінде оқу процесін қамтамасыз ететін оқыту жабдықтары мен құралдарын барынша қолдануды көздеуі қажет.

34. Сабақ жетекшілері оқытылатындардың жарақаттануын болдырмау бойынша шаралар қабылдайды, сабақтарда техникамен, жабдықпен, жеке қорғау құралдарымен және аспаптармен жұмыс істеу кезіндегі қажетті қауіпсіздік талаптарын белгілейді, осы талаптарды тыңдаушыларға уақтылы жеткізеді.

35. Құпия мәліметтері бар материалдарды пайдалана отырып оқыту жүргізген кезде Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпияларын қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарын қатаң сақтау қажет.

36. Сабақ жетекшілері сабақтарды жүргізудің және оларға тыңдаушылар қатысуының есебін азаматтық қорғау саласындағы тыңдаушыларды оқыту есебі және осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сертификат беру журналдарында жүргізеді.

37. Азаматтық қорғау саласында тыңдаушыларды оқыту есебі және сертификаттарды беру журналдары азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде сақталады.

Ескерту. 37-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

38. Оқытудан өту жүргізу процесінде тыңдаушылар:

азаматтық қорғау саласында нормативтік құқықтық құжаттарының талаптарын;

төтенше жағдайлардың қаупі және туындауы кезінде Төтенше жағдайлардың алдын алу және жою жөніндегі комиссия жұмысының алгоритмдерін;

Азаматтық қорғаныс жоспарының, сондай-ақ төтенше жағдайларды жою жөніндегі іс-қимыл жоспарының құрылымын;

азаматтық қорғау күштері мен құралдарын қолданудың міндеттері мен мүмкіндіктерін;

халықты, материалдық және мәдени құндылықтарды эвакуациялауды ұйымдастыру және жүргізу бойынша нормативтік құқықтық құжаттардың талаптарын;

ұйымдардың орналасу (тұру) аумағына, сондай-ақ жаппай қырып-жою қарулары мен қарудың басқа түрлеріне тән төтенше жағдайлар көздерінің зақымдайтын факторлары;

халықты, материалдық және мәдени құндылықтарды әскери қақтығыс және төтенше жағдайлар кезінде пайда болатын қауіптіліктерден қорғаудың тәсілдері мен құралдарын;

эвакуациялауды және ұжымдық және жеке қорғау құралдарын қолдануды жүргізуге ақпараттық хабарламамен "Назар аударыңыздар" сигналы бойынша ұйым қызметкерлерінің іс-қимылдарын;

азаматтық қорғау құралымдарын құру және оларды әзірлікте ұстау бойынша нормативтік құқықтық құжаттардың талаптарын;

алғашқы көмек көрсетілетін денсаулық жағдайы және оны көрсету тәртібін зерделейді.

39. Оқыту аяқталған соң қорытынды тестілеу жүргізіледі. Қорытынды тестілеудің мазмұнын оқытуды жүзеге асыратын уәкілетті органның аумақтық бөлімшесінің басшысы бекітеді.

Ескерту. 39-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

40. Оқытудан өту нәтижелері бойынша қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмеген немесе қанағаттанарлықсыз білім деңгейін көрсеткен тыңдаушыларға сертификаттар берілмейді.

41. Сабақтың жалпы санынан 25% және одан да көп қатыспаған тыңдаушылар қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмейді.

42. Оқытудан өткен және қорытынды тестілеуді қанағаттанарлық, жақсы және өте жақсы көрсеткіштермен тапсырған тыңдаушыларға сертификаттар беріледі.

3-параграф. Жұмыс орны бойынша азаматтық қорғаныс санаттарына жатқызылған ұйымдар жұмыскерлерінің оқытудан өту тәртібі

43. Санатталған ұйымдардың жұмыскерлерін оқыту азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті орган бекіткен оқу бағдарламасына сәйкес жоспарланады және жыл сайын жүргізіледі.

44. Санатталған ұйымдардың жұмыскерлері жұмыс уақыты шегінде жұмыс орны бойынша даярлықтан өтеді.

45. Санатталған ұйымдар басшыларының шешімі бойынша санатталған ұйымдардың жұмыскерлері уәкілетті органның ұйымдарында және оқу мекемелерінде және басқа мамандандырылған оқу орталықтарында шарт негізінде даярлықтан өте алады.

46. Санатталған ұйымдардың жұмыскерлерін оқытуды іске асыру үшін қызметкерлердің санына байланысты ұйымдарда:

100 адамға дейін қызметкерлері бар – азаматтық қорғау бойынша сабақтарды өткізу үшін құралдар жиынтығы, азаматтық қорғау бойынша бір бұрыш;

азаматтық қорғау бойынша сабақтарды өткізу үшін құралдар жиынтығы: плакаттар, сабақ тақырыптары бойынша схемалар мен слайдтар;

азаматтық қорғау бұрышы – ұйымның жұмысшыларын төтенше жағдайлар және әскери қақтығыстар кезінде туындайтын қауіптерден қорғау мәселелері бойынша білімді насихаттау және ақпараттандыру материалдарымен ақпараттық-анықтамалық стенді;

100 адамнан астам қызметкерлері бар – көп бейінді кабинет немесе әрбір әкімшілік және өндірістік ғимаратта азаматтық қорғау бойынша бір-бір бұрыштан.

47. Көп бейінді оқу кабинетінің құрамына: оқытушының жұмыс орны, тақта, проектор, оқытылатындардың жұмыс орындары және оқу процесін қамтамасыз ету құралдары, оның ішінде азаматтық қорғау саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар, оқу әдебиеттері, сондай-ақ оқу процесін қамтамасыз ету құралдары кіреді.

48. Жұмыскерлер саны 1000 адамнан асатын санатталған ұйымдарда онлайн курстар арқылы, кейін тестілеу өткізумен және азаматтық қорғау саласында оқудан өткендігі туралы анықтама берумен, ұйым жұмыскерлерін оқытуға болады.

49. Оқу топтарының, сабақ жетекшілерінің тізімдерін және сабақтарды өткізу кестесін ұйым басшысы бекітеді.

50. Санатталған ұйымдардың қызметкерлерін оқытуды белгіленген мерзімдерге сәйкес және тиісті сертификаттары бар уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде немесе уәкілетті органның ұйымдарында немесе оқу орындарында оқытудан өткен азаматтық қорғау бойынша сабақ топтарының жетекшілері өткізеді.

Ескерту. 50-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

51. Сабақтар жұмыс уақытында оқу бағдарламасына сәйкес көлемде өткізіледі.

52. Кестеге сәйкес сабақтар өткізуді және оған оқытылатындардың қатысуын сабақ жетекшісі осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысанда өткізілген сабақтарды есепке алу журналында жүзеге асырылады, оны әр оқу тобында жүргізеді.

53. Өткізілген сабақтарды тіркеу журналы ұйымдарда оқыту аяқталған соң бір жыл бойы сақталады.

54. Оқыту процесі кезінде тыңдаушылар:

тұру және жұмыс істеу аумағын атын төтенше жағдайлар көздерінің зақымдаушы факторларын, сондай-ақ жаппай қырып-жоятын қаруға және қарудың басқа түрлерін;

әскери қақтығыс және төтенше жағдайлар кезінде пайда болатын қауіптіліктерден қорғану әдістері мен құралдарын;

жеке және ұжымдық қорғану құралдарының орналасқан жерлері;

ұйымда бар өрт сөндірудің бастапқы құралдарының орналасу орындарын;

жеке қорғау құралдарын алу, сондай-ақ қорғаныш құрылыстарында жасырын паналар, қорғаныш құрылыстарында жүріс-тұрыс алгоритмдерін;

адамдар жаппай жиналатын жерлерде, өрт кезінде, су объектілерінде және табиғатта жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша іс-қимылдарын;

ұйым жұмыскерлерінің эвакуациялауды және жеке қорғану құралдарын пайдалануды жүргізуге ақпараттық хабарламалары бар "Назар аударыңыздар!" сигналы бойынша іс-қимылдарын;

азаматтық қорғауды бейбіт жағдайдан соғыс жағдайына ауыстыру бойынша іс-шараларды;

алғашқы көмек көрсетілетін денсаулық жағдайы және оны көрсету тәртібін зерделейді.

55. Оқыту аяқталған соң қорытынды тестілеу жүргізіледі. Қорытынды тестілеудің мазмұнын оқытуды жүргізген ұйымның басшысы бекітеді. Ұйым қызметкерлерін оқытуды және тестілеуді тиісті компьютерлік бағдарламаларды пайдалана отырып, интерактивті түрде өткізуге болады.

56. Қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмеген немесе қорытынды тестілеуді тапсыру кезінде қанағаттанарлықсыз білім деңгейін көрсеткен тыңдаушыларға анықтамалар берілмейді.

57. Сабақтың жалпы санынан 25 % және одан көп қатыспаған тыңдаушылар қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмейді.

58. Оқудан өткен және қорытынды тестілеуді қанағаттанарлық, жақсы және өте жақсы көрсеткіштерімен тапсырған тыңдаушыларға осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша азаматтық қорғау саласында оқытудан өткендігі туралы анықтама беріледі.

4-параграф. Азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамын жұмыс орны бойынша оқытудан өткізу тәртібі

59. Санатталған ұйымдардың (санатталмаған ұйымдардың) азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамы жыл сайын Оқу бағдарламасына сәйкес жұмыс орны бойынша оқытудан өтеді.

60. Ұйым басшысының шешімі бойынша объектілік азаматтық қорғау құралымдарының командирлері және жеке құрамы ұйымдарда және уәкілетті органның оқу мекемелерінде және басқа мамандандырылған оқу орталықтарында шарт негізінде оқытудан өтеді.

61. Уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде немесе уәкілетті органның ұйымдарында және оқу мекемелерінде азаматтық қорғау бойынша сабақ топтарының жетекшілері және азаматтық қорғау құралымдарының командирлері белгіленген

мерзімдерге сәйкес және тиісті сертификаттары бар азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамын оқытуды өткізеді.

Ескерту. 61-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

62. Оқып-үйренушілер үшін практикалық тәсілдер мен іс-қимылдарды дұрыс және нақты орындау үшін теориялық материалдар ең аз көлемде зерделенеді. Бұл ретте, қазіргі заманғы оқыту бағдарламалары, бейнефильмдер, плакаттар, басқа да көрнекі құралдар қолданылады.

63. Сабақтар жұмыс уақытында Оқу бағдарламасына сәйкес көлемде жүргізіледі.

64. Жеке құрамның жеке білімін тексеру тестілеу жүргізу барысында, ал жалпы қалыптасуын тексеру осы Қағидаларда көзделген оқу-жаттығуларды және жаттығуларды жүргізу кезінде жүзеге асырылады.

65. Азаматтық қорғау құралымдары жеке құрамының білімін тексеруді міндетті түрде сабақ жетекшісі немесе азаматтық қорғау құралымдарының командирлері өткізеді.

66. Практикалық сабақтарды азаматтық қорғау құралымдарының командирлері ұйымдастырады және жүргізеді.

67. Қажетті мөлшерде арнайы техникамен, жабдықпен, құрал-жабдықпен, құрал-сайманмен және материалдармен азаматтық қорғау құралымдарының арнайы тактикалық оқу-жаттығуларға толық құрамда шығарылады.

68. Азаматтық қорғау құралымдарын құратын ұйымның басшысына жергілікті шарттарға сүйене отырып, нақты азаматтық қорғау құралымдарының мақсаты мен жеке құрамның дайындық дәрежесін есепке ала отырып, даярлыққа кеткен жалпы уақытты азайтусыз оларды зерделеуге арналған сағат санын және оқу бағдарламасы тақырыптарының мазмұнын нақтылауға, сондай-ақ төтенше жағдайлар аймағында жұмыс кезінде азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамына алғашқы көмек көрсету және психологиялық тұрақтылықты арттыру бойынша оқытылатындардың шеберліктерін жетілдіру үшін тақырыптарды қосымша қосуға рұқсат етіледі.

69. Азаматтық қорғау құралымдарының командирлері практикалық сабақтарды ұйымдастырады және жүргізеді, сондай-ақ арнайы-тактикалық оқу-жаттығулар барысында жеке құрамның оқу материалдарын игеру сапасын бағалайды.

70. Азаматтық қорғау құралымдарының командирлері жеке құраммен оқу орындарында сабақтар жүргізеді. Сабақтар барысында материалды меңгеру деңгейін және бөлімше құрамында іс-қимылдарға дайындығын бақылайды.

71. Сабақтарды ұйымдастыру кезінде азаматтық қорғау құралымдарының командирлері оқу жабдықтары мен оқу процесін қамтамасыз ету құралдарын барынша қолдануды көздеуі қажет.

72. Сабақтарды жүргізу барысында жеке құрамның моральдық-психологиялық дайындығына, арнайы техниканы, жабдықты, құрал-жабдықты және құрал-саймандарды қолданудың тиімділігіне сенімділік тудыруға, табандылыққа тәрбиелеуге, қиын жағдайда жоғары ұйымдастырушылық пен тәртіп жағдайында лауазымдық міндеттерді орындауға әзірлікке, тұрақты түрде көңіл бөлу қажет.

73. Оқу топтарының, сабақ жетекшілерінің тізімдерін және азаматтық қорғау бойынша сабақтарды өткізу кестесін ұйым басшысы бекітеді.

74. Сабақтарды кестеге сәйкес өткізуді және оларға оқытылатындардың қатысуы осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сабақ жетекшісі эроқу тобына жүргізілетін өткізілген сабақтарды есепке алу журналында жүзеге асырады.

75. Өткізілген сабақтарды есепке алу журналдары ұйымдарда оқыту аяқталған соңбір жыл бойы сақталады.

76. Оқытудан өту процесінде тыңдаушылар:

азаматтық қорғау құралымдарының мақсатын және өздерінің функционалдық міндеттерін;

құлақтандыру, жиналу және әзірлікке келтіру әдістерін;

ұйымның жұмыс істеуінің өндірістік және технологиялық ерекшеліктері, ықтимал авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстардың сипатын;

құралымдардың жарактануында тұрған техниканы, механизм мен аспаптарды, сондай-ақ арнайы құрал-жабдықтар мен қорғау құралдарын қауіпсіз пайдалану, қызмет көрсетудің мүмкіндіктері мен мақсатын;

санитарлық тазалауды, техниканы арнайы тазалауды, ғимараттар мен аумақтарды зарарсыздандыружүргізу тәртібін;

алғашқы көмек көрсетудің әдістері мен тәсілдерін зерделейді.

77. Іс-қимылдардың дағдыларын пысықтау және алған білімдерді бекіту үшін азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамы құралым құрамында осы Қағидаларда көзделген оқу-жаттығулар мен жаттығуларға тартылады.

78. Оқыту аяқталған соң қорытынды тестілеу жүргізіледі. Қорытынды тестілеудің мазмұнын оқытуды жүргізетін ұйымның басшысы бекітеді.

79. Қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмеген немесе қорытынды тестілеуді тапсыру кезінде қанағаттанарлықсыз білім деңгейін көрсеткен тыңдаушыларға анықтамалар берілмейді.

80. Сабақтардың жалпы санынан 25 % және одан көп қатыспаған тыңдаушылар қорытынды тестілеуді тапсыруға жіберілмейді.

81. Оқудан өткен және қорытынды тестілеуді қанағаттанарлық, жақсы және өте жақсы көрсеткіштерімен тапсырған тыңдаушыларға осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша азаматтық қорғау саласында оқытудан өткендігі туралы анықтама беріледі.

5-параграф. Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылмайтын ұйымдардың қызметкерлерін және жұмыссыз халықты оқыту

82. Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылмайтын ұйымдардың қызметкерлерін және жұмыссыз халықты оқыту (бұдан әрі - санатталмаған ұйымдар) осы Қағидаларда көзделген оқу-жаттығуларға және жаттығуларға қатысып жүзеге асырылады.

83. Төтенше жағдайлардан қорғау мәселелерін зерделеу дербес радиохабарларды тыңдау, интернет-ресурсты, телебағдарламаларды қарау, жаднамаларды, парақшалар мен буклеттерді зерделеу, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою тақырыбы бойынша өткізілетін іс-шараларға бару арқылы жүзеге асырылады.

84. Ұйымның сұрау салуы бойынша уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері ұйымдардың жұмыскерлерімен нақты тақырыптар бойынша көшпелі сабақтар өткізе алады.

Ескерту. 84-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

85. Санатталмаған ұйымдардың жұмыскерлері ұйымдарда және уәкілетті органның оқу мекемелерінде және басқа мамандандырылған оқу орталықтарында шарт негізінде даярлықтан өте алады.

6-параграф. Азаматтық қорғау саласында оқу-жаттығулар мен жаттығуларды ұйымдастыру тәртібі

86. Халықтың және азаматтық қорғау саласында мамандардың алған білімдерін және іс-қимыл дағдыларын пысықтау және бекіту үшін осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес азаматтық қорғау саласында оқу-жаттығулар, жаттығулар мен сабақтар түрлеріне сәйкес оқу-жаттығулар, жаттығулар мен сабақтарға тартылады.

87. Аумақтық деңгейде азаматтық қорғау саласында оқу-жаттығулар мен жаттығулар өткізу жоспарын осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі әзірлейді және жергілікті атқарушы орган бекітеді.

Ескерту. 87-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

88. Аумақтық деңгейде және ұйымдарда азаматтық қорғау саласында оқу-жаттығулар мен жаттығуларды өткізуге жауапты орындаушылар азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне ұйымдастырушылық құжаттардың көшірмелерімен қоса олардың өткізілуі туралы ақпаратты ұсыну қажет.

89. Оқу-жаттығулар және жаттығулар бойынша ұйымдастырушылық құжаттар мынадай деңгейде әзірленеді:

республикалық деңгейде – азаматтық қорғау саласында уәкілетті орган және азаматтық қорғау саласында уәкілетті орган бекітеді;

аумақтық деңгейде – азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі және тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің азаматтық қорғаныс бастығы немесе оның орынбасары бекітеді.

объектілік деңгейде – азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерімен келісім бойынша ұйымдардың басшылары және ұйымның азаматтық қорғаныс бастығы бекітеді.

Ескерту. 89-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

90. Оқу-жаттығулардың, жаттығулардың барлық түрлері мынадай мақсатта жүргізіледі:

басқару органдарының, басшылық құрамның, құралымдардың, ұйымдардың жұмысшылары мен қызметшілерінің табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарын жою бойынша жұмысында жоғары үйлесімділікке қол жеткізу, олардың тыныс-тіршілігін қалпына келтіру және азаматтық қорғанысты жүргізу;

табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларда адамдарды қорғаудың амалдары және тәсілдерін жетілдіру;

табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарының алдын алу және жою бойынша іс-қимылдар жоспарларының және азаматтық қорғаныс жоспарларының шынайылығын, міндеттерді шешуге күштер мен құралдардың әзірлігін тексеру;

авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды жүргізудің амалдары мен тәсілдерін зерделеу, құралымдарды және техниканы қолданудың тиімділігін арттыру.

91. Кешенді оқу-жаттығулар басшылық құрамды, басқару органдарын, азаматтық қорғау құралымдарын, жұмысшыларды және қызметшілерді, ұйымға жақын тұратын халықты даярлаудың бір нысаны болып табылады.

92. Кешенді оқу-жаттығулар табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың және олардың салдарының туындау қаупіне және оларды жоюмен байланысты іс-шаралардың барлық жиынтығын, сондай-ақ өндірістің ерекшелігін, аумақтық орналасу ерекшеліктерін, жұмыстардың маусымдылығын және осы аумаққа (ұйымға) тән басқа факторларды ескеріп, азаматтық қорғаныс іс-шараларын ісжүзінде пысықтауға мүмкіндік береді.

93. Кешенді оқу-жаттығулар 3 жылда 1 рет өткізіледі:

қалалар мен облыс аудандарда (азаматтық қорғаныс бойынша топтарға жатқызылған қалаларда және облыс аудандарда 2 жылда 1 рет);

азаматтық қорғаныс бойыншасанаттарға жататын барлық ұйымдарда;

өндірісінде өрт-жарылыс қауіпті заттар, күшті әсер ететін улы заттар, радиациялық және биологиялық қауіпті заттар шығаратын немесе өндірісте қолданатын объектілерде ;

сыйымдылығы 600 және одан да көп ауруханалық орындар бар медициналық, емдеу-сауықтыру мекемелерінде.

94. Аумақтық деңгейдің кешенді оқу-жаттығуларға барлық аумақтық басқару органдары, қызметтері және азаматтық қорғау мемлекеттік жүйесінің аумақтық кіші жүйелерінің азаматтық қорғау құралымдарының командирлері, жеке құраммен, техникамен, аспаптармен және мүлікпен толық жабдықталған азаматтық қорғаудың объектілік құралымдары, сондай-ақ құралымдардың құрамына кірмейтін жұмысшылар мен қызметшілер тартылады.

95. Объектілік деңгейдегі кешенді оқу-жаттығуларға жеке құраммен, техникамен, аспаптармен және мүлікпен жабдықталған азаматтық қорғаудың объектілік қызметтері мен құралымдары, сондай-ақ құралымдардың құрамына кірмейтін жұмысшылар және қызметшілер тартылады.

96. Азаматтық қорғаныстың тиісті деңгейі бастығының шешімінің негізінде кешенді оқу-жаттығуларға тиісті аумақтың халқы тартыла алады.

97. Аумақтық деңгейдегі кешенді оқу-жаттығуларға дайындалуға және өткізуге мыналар тағайындалады: оқу-жаттығудың басшысы, оның орынбасарлары және көмекшілері, сондай-ақ оқу-жаттығуды басқару штабы құрылады.

98. Объектілік деңгейдегі кешенді оқу-жаттығуларды дайындау және өткізу үшін оқу-жаттығудың басшысы, азаматтық қорғау құралымдарын жарактандыруға және техникалық қауіпсіздікке жауаптылар тағайындалады.

99. Аумақтық деңгейдегі кешенді оқу-жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

облыс (қала) әкімінің – азаматтық қорғаныс бастығының өкімі;
кешенді оқу-жаттығуларды дайындаудың күнтізбелік жоспары;
кешенді оқу-жаттығуды өткізу жоспары.

100. Объектілік деңгейдегі кешенді оқу-жаттығуды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

ұйым басшысының – азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығы;

осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кешенді оқу-жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары;

осы Қағидаларға 11-қосымшаға сәйкес нысанда кешенді оқу-жаттығуды өткізу жоспары.

101. Кешенді оқу-жаттығу аяқталған соң өткізілген іс-шаралардың сапасы мен азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің кіші жүйелерінің дайындығы туралы қорытындыларымен есеп жасалады (ерікті нысанда).

102. Облыстардың, қалалардың және ауылдық аудандардың төтенше жағдайларды жою және азаматтық қорғаныс бойынша командалық-штабтық оқу-жаттығулары азаматтық қорғаныс бастықтарын, азаматтық қорғау қызметтері бастықтарын және азаматтық қорғау құралымдары командирлерін табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жоюға және азаматтық қорғаныс бойынша іс-шараларды орындауға бірлесіп дайындаудың негізгі нысандарының бірі болып табылады.

103. Командалық-штабтық оқу-жаттығуларға азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің аумақтық кіші жүйелерінің басқару органдары тартылады.

104. Командалық-штабтық оқу-жаттығулар жыл сайын өткізіледі. Командалық-штабтық оқу-жаттығуларды "Көктем", "Қыс", "Жер" республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығулары шеңберінде өткізуге рұқсат етіледі.

105. Командалық-штабтық оқу-жаттығулар азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің аумақтық кіші жүйелерінің басқару органдары, азаматтық қорғаудың қызметтері мен құралымдары табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою іс-қимылдарының жоспарларында, азаматтық қорғаныс жоспарларында көзелген барлық іс-шараларды пысықтауды қамтамасыз ететін кешенді тақырыптар бойынша өткізіледі.

106. Командалық-штабтық оқу-жаттығулардың оқу мәселелерін пысықтау үшін командалық-штабтық оқу-жаттығулардың тақырыптарына байланысты бейбіт және соғыс уақытындағы төтенше жағдайлар шарттарына барынша ұқсас қиын жағдай жасалады. Командалық-штабтық оқу-жаттығулар барысында жағдайды қиындату хабарлау немесе күні, уақыты, орны және ықтимал оқиға (уақиға, авариялық жағдайлар) туралы кіріспе тапсыру арқылы жүзеге асырылады.

107. Бұл ретте, барлық жұмыс қатысушыларды өкімдік және есептік құжаттамаларды (міндеттерді, мәлімдемелерді орындау бұйрықтары) дұрыс ресімдеуге дайындауға негізделген.

108. Командалық-штабтық оқу-жаттығуларды дайындау және өткізу үшін оқу-жаттығу басшысы, оның орынбасарлары тағайындалады, сондай-ақ оқу-жаттығу басшылығы штабы құрылады.

109. Командалық-штабтық оқу-жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

облыс (қала, аудан) әкімінің – азаматтық қорғаныс бастығының өкімі;

осы Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес командалық-штабтық оқу-жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары;

осы Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес командалық-штабтық оқу-жаттығуды өткізу жоспары.

110. Командалық-штабтық оқу-жаттығу аяқталған соң өткізілген іс-шаралардың сапасы мен азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің кіші жүйелерінің әзірлігі туралы қорытындыларымен есеп жасалады (ерікті нысанда).

111. Арнайы тактикалық оқу-жаттығулар бейбіт және соғыс уақытындағы мақсаты бойынша міндеттерді орындау үшін азаматтық қорғау құралымдарын дайындаудың негізгі және барынша тиімді нысаны болып табылады.

112. Арнайы тактикалық оқу-жаттығулар жыл сайын өткізіледі:

аумақтық деңгейде – азаматтық қорғаудың аумақтық құралымдарымен, жедел ден қою жасақтарымен;

объектілік деңгейде – азаматтық қорғаудың объектілік құралымдарымен.

113. Арнайы тактикалық оқу-жаттығуларда авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды, әртүрлі жағдайларда құралымдардың епті іс-қимылдарын жүргізуге басшылықтан уақтылы және негізделген шешім қабылдауды талап ететін осы өңірге (облысқа, қалаға, объектіге) тән жағдай жасалады:

аумақтық деңгейде – жалпы өңір үшін тән;

объектілік деңгейде – объект орналасқан нақты объектіге, өндіріске, аумаққа тән.

114. Азаматтық қорғаудың аумақтық және объектілік құралымдарымен арнайы тактикалық оқу-жаттығуларды өткізу басшысы болып азаматтық қорғаныстың тиісті бастығы немесе азаматтық қорғау құралымының командирі тағайындалады, ал азаматтық қорғау қызметтерінің құралымдарымен азаматтық қорғау қызметтерінің тиісті бастығы немесе азаматтық қорғаудың осы құралымының командирі тағайындалады.

115. Арнайы тактикалық оқу-жаттығуды аумақтық деңгейде дайындау және өткізу үшін оқу-жаттығудың басшысы, оның орынбасарлары тағайындалады, сондай-ақ оқу-жаттығуды басқару штабы құрылады.

116. Объектілік деңгейде арнайы тактикалық оқу-жаттығуды дайындау және өткізу үшін оқу, оқу-жаттығу барысында жоспарланған іс-шараларды жүргізуге жауапты (қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық үшін, қажетті мүлікпен жарақтау үшін) оқу-жаттығу басшысы тағайындалады.

117. Азаматтық қорғау құралымдарымен арнайы тактикалық оқу-жаттығулар өткізу басшысы мыналар тағайындалады:

аумақтық деңгейде әкімшілік-аумақтық бірлік әкімінің орынбасары;

объектілік деңгейде азаматтық қорғаныс штабының тиісті бастығы тағайындалады.

118. Аумақтық және объектілік деңгейде арнайы тактикалық оқу-жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

облыс (қала) әкімінің – азаматтық қорғаныс бастығының арнайы тактикалық оқу-жаттығуларды дайындау және өткізу туралы өкімі (ұйым басшысының бұйрығы);

осы қағидаларға 14-қосымшаға сәйкес нысан бойынша арнайы тактикалық оқу-жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары;

осы қағидаларға 15-қосымшаға сәйкес нысан бойынша арнайы тактикалық оқу-жаттығуды өткізу жоспары.

119. Арнайы тактикалық оқу-жаттығу аяқталған соң өткізілген іс-шаралар туралы қорытындыларымен есеп жасалады (ерікті нысанда).

120. Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығулар ұйымдардың қызметкерлерімен (азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылған ұйымдар), студенттермен, білім беру ұйымдарының оқушыларымен, педагогтарымен, мектепке дейінгі тәрбие және оқу ұйымдарының тәрбиешілерімен, балаларымен және қызмет көрсетуші персоналмен өткізіледі.

121. Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығулар тоқсан сайын өткізіледі.

122. Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығуларды дайындау және өткізу туралы ұйым басшысының – азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығы;

осы Қағидаларға 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша авариялық жағдай бойынша жаттығуларды өткізу жоспары.

123. Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығу аяқталған соң өткізілген іс-шаралар туралы қорытындыларымен есеп жасалады (ерікті нысанда).

124. Төтенше жағдайлар кезінде ықтимал жағдайдың кіріспе элементтерін пысықтау бойынша объектілік жаттығулар (бұдан әрі – объектілік жаттығу) бұл ұйымдастырылуы бойынша оңайлатылған, орындалған іс-шаралар көлемі және кешенді оқу-жаттығуларды жүргізу уақыты бойынша қысқартылған оқу жаттығу.

125. Объектілік жаттығулар жұмыс істеушілердің саны 300-ден аз, санатталмаған ұйымдарда, жоғары және орта арнайы оқу орындарында, сыйымдылығы 600 төсектен аз медициналық емдеу-сауықтыру мекемелерде үш жылда 1 рет кезеңділікпен өткізіледі.

126. Объектілік жаттығуды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

объектілік жаттығуды дайындау және өткізу туралы ұйым басшысының – азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығы;

осы Қағидаларға 17-қосымшаға сәйкес нысан бойынша объектілік жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары;

осы Қағидаларға 18-қосымшаға сәйкес нысан бойынша объектілік жаттығуды өткізу жоспары.

127. Объектілік жаттығу аяқталған соң өткізілген іс-шаралар туралы қорытындыларымен есеп жасалады (ерікті нысанда).

128. Сейсмикалық жаттығулар сейсмикалық қауіпті өңірлерде орналасқан ұйымдардың қызметкерлерімен, студенттермен, білім беру ұйымдарының оқушыларымен, педагогтарымен, мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының тәрбиешілерімен, балаларымен және қызмет көрсетуші персоналмен өткізіледі.

129. Сейсмикалық жаттығулар тоқсан сайын өткізіледі. Сейсмикалық жаттығуларды арнайы тактикалық оқу-жаттығулармен біріктіруге рұқсат етіледі.

130. Сейсмикалық жаттығуларды дайындау және өткізу үшін жаттығу басшысы, оның орынбасарлары тағайындалады, сондай-ақ жаттығуды басқару штабы құрылады.

131. Сейсмикалық жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

жалпы сейсмикалық жаттығуды дайындау және өткізу туралы ұйым басшысының – азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығы;

осы Қағидаларға 19-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жалпы сейсмикалық жаттығуды өткізу жоспары.

132. Селге қарсы жаттығулар сел қауіпті өңірлерде орналасқан ұйымдардың қызметкерлерімен, студенттермен, білім беру ұйымдарының оқушыларымен, педагогтарымен, мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының тәрбиешілерімен, балаларымен және қызмет көрсетуші персоналмен өткізіледі.

133. Селге қарсы жаттығуларды өткізу кезінде сырғыма қауіпті өңірлерде сырғымадан қорғау бойынша іс-шараларды қарау қажет.

134. Селге қарсы жаттығулар сел қауіпті кезең басталар алдында жылына бір рет өткізіледі. Селге қарсы жаттығуларды арнайы тактикалық оқу-жаттығулармен біріктіруге рұқсат етіледі.

135. Селге қарсы жаттығуларды дайындау және өткізу үшін жаттығу басшысы, оның орынбасарлары тағайындалады, сондай-ақ жаттығуды басқару штабы құрылады.

136. Селге қарсы жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

қала (аудан) әкімінің – азаматтық қорғаныс бастығының өкімі;

осы Қағидаларға 20-қосымшаға сәйкес нысан бойынша селге қарсы жаттығуды дайындаудың және өткізудің күнтізбелік жоспары.

137. Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығулар ұйымдардың қызметкерлерімен, студенттермен, білім беру ұйымдарының оқушыларымен, педагогтарымен, мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының тәрбиешілерімен, балаларымен және қызмет көрсетуші персоналмен өткізіледі.

138. Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығулар тоқсан сайын өткізіледі.

139. Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуларды сейсмикалық қауіпті өңірлердегі сейсмикалық жаттығулармен және сел қауіпті өңірлердегі сел жаттығуларымен біріктіруге рұқсат етіледі.

140. Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуларды дайындау және өткізу үшін жаттығу басшысы, оның орынбасарлары тағайындалады, сондай-ақ жаттығуды басқару штабы құрылады.

141. Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуларды өткізу үшін мынадай құжаттар әзірленеді:

білім беру ұйымы басшысының – Азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығы;

осы Қағидаларға 21-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуды дайындау және өткізу жоспары.

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
1-қосымша

Азаматтық қорғау саласында уәкілетті органның ұйымдарында және оқу мекемелерінде оқытылуы тиіс лауазымды адамдардың тізбесі және оқу мерзімділігі

Ескерту. 1-қосымшаға өзгеріс енгізілді - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Оқитындардың санаты	Оқу мерзімділігі
1	2	3
1.	Орталық атқарушы органдар:	
	бірінші басшылардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	төтенше жағдайлар комиссияларының төрағалары және олардың орынбасарлары	3 жылда 1 рет
	эвакуациялық комиссиялардың төрағалары және олардың орынбасарлары	3 жылда 1 рет
	департаменттер директорлары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	басқармалар басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	бөлімдер басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	азаматтық қорғанысты ұйымдастыру және жүргізу бойынша міндеттерді шешуге арнайы уәкілетті құрылымдық бөлімшелердің мамандары (қызметкерлер)	3 жылда 1 рет
2.	Жергілікті атқарушы органдар:	
	қалалардың, аудандардың әкімдері, әкімдердің аппарат басшылары	3 жылда 1 рет
	төтенше жағдайлар комиссиялардың төрағалары (облыстар, қалалар мен аудандар) және олардың орынбасарлары	3 жылда 1 рет
	эвакуациялық (эвакокабылдау) комиссиялардың (облыстардың,	

	қалалардың және аудандардың) төрағалары және олардың орынбасарлары	3 жылда 1 рет
	басқармалар басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	бөлімдер басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
	азаматтық қорғанысты ұйымдастыру және жүргізу бойынша міндеттерді шешуге арнайы уәкілетті құрылымдық бөлімшелердің мамандары (қызметкерлері)	3 жылда 1 рет
	азаматтық қорғау қызметтерінің (облыстардың, қалалардың және аудандардың) бастықтары және олардың орынбасарлары	3 жылда 1 рет
	азаматтық қорғау қызметтерінің (облыстардың, қалалардың және аудандардың) мамандары	3 жылда 1 рет
	жұмылдыру дайындығы бойынша бөлімшелердің басшылары, олардың орынбасарлары және мамандары	3 жылда 1 рет
3.	Білім беру ұйымдарының және бұқаралық ақпарат құралдарының басшылары	5 жылда 1 рет
4.	Азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның құрылымдық бөімшелері, аумақтық органдары және ведомстволық бағынысты ұйымдары:	5 жылда 1 рет
5.	азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның құрылымдық бөлімшелерінің, ведомстволарының, аумақтық органдарының, ведомстволық бағынысты ұйымдардың басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
6.	төтенше жағдайлар бойынша уәкілетті орган құрылымдық бөлімшелерінің, аумақтық органдарының, ведомстволық бағынысты ұйымдарының басшылары	5 жылда 1 рет
7.	қалалар мен аудандардың төтенше жағдайлар басқармаларының бастықтары (орынбасарлары) және мамандары	3 жылда 1 рет

8.	халықты оқыту мәселелерімен айналысатын азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық органдарының қызметкерлері	3 жылда 1 рет
----	---	---------------

Ескерту:

1. Лауазымдық нұсқаулықтарына азаматтық қорғаныс саласында мәселелерді шешу кіретін лауазымға жаңадан тағайындалған адамдар үшін біліктілігін арттыру бірінші жұмыс жылы кезінде жүзеге асырылады.

2. Дайындықтан (қайта дайындықтан) өткен тыңдаушыларға бірыңғай үлгідегі сертификаттар беріледі.

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
2-қосымша
"Бекітемін"
_____ облысының
(қаласының) әкімі -
Азаматтық қорғаныс бастығы
_____ Т.А.Ә.
(бар болған жағдайда)
20__ ж. "___" _____

_____ облысы (қаласы) Төтенше жағдайлар департаментінде азаматтық қорғау саласында оқыту үшін топтар санаттарын тыңдаушылармен жасақтаудың 20__ жылға арналған жоспары

№	Оқытындар санаттарының атауы	Дайындық көлемі	Сабактарды өткізу күндері	
			Стационарлық әдіспен	Шығу әдісімен
1.				
2.				

Кестенің жалғасы

Тыңдаушылар саны (облыстың қалалары мен аудандары бойынша)										
Барлығы	қала	қала	аудан	аудан	аудан	аудан	аудан	аудан	аудан	аудан

_____ облысы(қаласы)

Төтенше жағдайлар департаментінің бастығы

_____ (атағы)

_____ (қолы)

_____ Т.А.Ә.(бар болған жағдайда)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар

Азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде оқытуға жататын тыңдаушылардың тізбесі және оқу мерзімділігі

Ескерту. 3-қосымшаның тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Оқитындардың санаттары	Оқу мерзімділігі
1	2	3
1.	Қаладағы аудандардың, аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің әкімдері	5 жылда 1 рет
2.	Қалалардың, аудандардың (қалалық және ауылдық) төтенше жағдайлар комиссияларының мүшелері	3 жылда 1 рет
3.	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың эвакуациялық органдарының қызметкерлері	3 жылда 1 рет
4.	Қалалық, аудандық эвакуациялық, эвакокабылдау комиссияларының мүшелері	5 жылда 1 рет
5.	Қалалық және аудандық әкімдіктердің лауазымды адамдары	5 жылда 1 рет
6.	Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдардың басшылары	3 жылда 1 рет
7.	Ұйымдардың, кәсіпорындардың, оқу орындарының басшылары және олардың орынбасарлары	5 жылда 1 рет
8.	Азаматтық қорғаныс мәселелерімен айналысатын ұйымдардың, кәсіпорындардың және оқу орындарының мамандары (қызметкерлері)	3 жылда 1 рет
9.	Азаматтық қорғау қызметтерінің мамандары	3 жылда 1 рет
11.	Азаматтық қорғау құралымдарының командирлері (жасақтардың, буындардың және бекеттердің)	3 жылда 1 рет
	"Дене шынықтыру", "Алғашқы әскери даярлық", "Тыныс-тіршілік	

12.	әрекеті қауіпсіздігінің негіздері" пәндері бойынша оқу мекемелерінің оқытушылары	2 жылда 1 рет
13.	Мектепке дейінгі мекемелердің меңгерушілері	3 жылда 1 рет
14.	Барлық типтегі жалпы білім беретін мектептердің бастауыш сыныптарының сынып жетекшілері	5 жылда 1 рет
15.	Азаматтық қорғау құралымдарына кірмейтін жұмысшылармен және қызметшілермен өткізілетін сабақ топтарының басшылары	3 жылда 1 рет
16.	Сауықтыру еңбек және демалыс лагерьлерінің қызметкерлері	жыл сайын
17.	Волонтерлық ұйымдардың (топтардың) басшылары мен үйлестірушілері	2 жылда 1 рет
18.	Қауіпті өндірістік объектілердің басшылары	3 жылда 1 рет
19.	Қауіпті өндірістік объектілердің мамандары	3 жылда 1 рет

Ескерту:

1. Лауазымдық нұсқаулықтарына азаматтық қорғаныс саласында мәселелерді шешу кіретін лауазымға жаңадан тағайындалған адамдар үшін біліктілігін арттыру бірінші жұмыс жылы кезінде жүзеге асырылады.

2. Дайындықтан (қайта дайындықтан) өткен тыңдаушыларға бірыңғай үлгідегі сертификаттар беріледі.

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
4-қосымша
_____ облысының (қаласының)
Төтенше жағдайлар
департаментінің бастығы
_____ Т.А.Ә.
(бар болған жағдайда)
20__ ж. "___" _____

азаматтық қорғау бойынша сабақтар өткізу кестесі

(оқитындардың санаты)

Күні	Уақыты	Тақырыптар атауы	Сабақ түрі	Өткізу орны	Оқытушының Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)	Сабақты өткізгені туралы белгі
1	2	3	4	5	6	7

Топ жетекшісі _____

Лауазымы _____ қолы Т.А.Ә.(болған жағдайда)

№	Т.А. Ә. (болған жағдайда)	Тақырыптардың күні мен нөмірі	Тақырып атауы	Сағат саны	Қатысу күні					Сабак жетекшісінің қолы

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
7-қосымша

Азаматтық қорғау саласында оқудан өткені туралы АНЫҚТАМА

Сағат саны _____ дайындық (қайта дайындық) курсынан өткені туралы

_____ ұйымның атауы, лауазымы, Т.А.Ә. (болған жағдайда)) берілді.

Басшы _____ М/О _____

Т.А. Ә. (болған жағдайда) _____ қолы, күні

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
8-қосымша

Азаматтық қорғау саласындағы оқу-жаттығулар мен жаттығулар түрлері

Ескерту. 8-қосымшаға өзгеріс енгізілді - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 21.01.2021 № 24 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№ п/п	Іс-шара, тақырыбы	Оқитындардың құрамы	Өткізу кезеңі	Жауапты орындаушылар	Ескерту
1. Республикалық деңгейде					
1.	"Қазақстан Республикасының азаматтық қорғау жүйесін бейбіт жағдайдан соғыс жағдайына көшіру" тақырыбы бойынша Қорғау"	Орталық және жергілікті атқарушы органдар, олардың ведомстволық бағынысты ұйымдары; азаматтық қорғаудың "	Жыл сайын	Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі (

	республикалық штабтық жаттығу	республикалық қызметтері, ұйымдар		бұдан әрі – ТЖМ)	
2.	"Көктемгі кезеңгі су тасқыны жағдайының қолайсыз дамуы кезінде төтенше жағдайларды жою кезінде құтқару және басқа шұғыл жұмыстарды дайындау және жүргізу" тақырыбы бойынша "Көктем" республикалық командалық штабтық оқу-жаттығулар	Орталық және жергілікті атқарушы органдар, олардың ведомстволық бағынысты ұйымдары; азаматтық қорғаудың республикалық қызметтері, ұйымдар	Жыл сайын	ТЖМ	
3.	"Қысқы кезеңде төтенше жағдайларды жою кезінде құтқару және басқа шұғыл жұмыстарды дайындау және жүргізу" тақырыбы бойынша "Қыс" республикалық командалық штабтық оқу-жаттығулар	Орталық және жергілікті атқарушы органдар, олардың ведомстволық бағынысты ұйымдары; азаматтық қорғаудың республикалық қызметтері, ұйымдар	Жыл сайын	ТЖМ	

4.	Қазақстандағы ықтимал жойқын жел сілкінісі салдарын жою кезіндегі іс-қимылдар бойынша "Жер" Республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығулар	Орталық және жергілікті атқарушы органдар, олардың ведомстволық бағынысты ұйымдары; азаматтық қорғаудың республикалық қызметтері, ұйымдар	3 жылда 1 рет	ТЖМ	
----	---	---	---------------	-----	--

1. Аумақтық деңгейде

5.	Осы аумақтың (облыстарда, қалаларда және ауылдық аудандарда) азаматтық қорғаныс бастығы белгілеген тақырып бойынша кешенді оқу-жаттығулар	Азаматтық қорғаныс бастығы, төтенше жағдайлардың алдыналу және оларды жою комиссиясының мүшелері, азаматтық қорғау қызметтері, азаматтық қорғау құралымдары, ұйымдар, эвакуациялық органдар, халық	3 жылда 1 рет (санатталған қалаларда және аудандарда 2 жылда 1 рет)	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары	
6.	Төтенше жағдайларды жою және азаматтық қорғаныс бойынша облыстардың, қалалардың және ауылдық аудандардың командалық-штабтық оқу-жаттығулар	Азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің аумақтық кіші жүйелерінің басқару органдары	Жыл сайын	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары	"Көктем", "Қыс", "Жер" республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығулары шеңберінде өткізуге рұқсат етіледі
7.	Жер сілкінісі болған кездегі халықтың, басқару органдарының, азаматтық қорғау құралымдарының іс-қимылдары бойынша командалық-штабтық (штабтық) жаттығулар	Азаматтық қорғау мемлекеттік жүйесінің аумақтық кіші жүйелерінің басқару органы, эвакуациялық органдар, азаматтық қорғау құралымдары	Жыл сайын	Сейсмикалық қауіпті өңірлердің жергілікті атқарушы органдары	"Жер" республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығу шеңберінде өткізуге рұқсат етіледі
8.	Арнайы тактикалық оқу-жаттығулар	Азаматтық қорғаудың аумақтық	Жыл сайын	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың	

		құралымдары, жедел ден қою жасақтары		жергілікті атқарушы органдары	
3. Ұйымдарда					
9	Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындау қаупі және жоюмен байланысты іс-шараларды пысықтау бойынша, азаматтық қорғаныс іс-шаралары (ұйымның азаматтық қорғаныс бастығы тақырыбын анықтайды) бойынша кешенді оқу-жаттығулар	Ұйымдардың қызметкерлері	3 жылда 1 рет	Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдар	
10	Объектілік жаттығулар	Ұйымдардың қызметкерлері, студенттер, білім беру ұйымдарының оқушылары, педагогтары және медициналық персонал	3 жылда 1 рет	Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатпайтын ұйымдар, білім беру ұйымдары, медициналық емдеу-профилактикалық ұйымдары	
11	Азаматтық қорғауды бейбіт жағдайдан соғыс жағдайына көшіру бойынша штабтық жаттығулар	Ұйымдардың қызметкерлері	2 жылда 1 рет	Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдар	
	Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою және азаматтық қорғаныс				"Көктем", "Қыс", "Жер" республикалық командалық-шта

12	бойынша міндеттерді орындау үшін азаматтық қорғау құралымдарын дайындау бойынша арнайы тактикалық оқу-жаттығулар	Ұйымдардың қызметкерлері	Жылына 1 рет	Азаматтық қорғаудың объектілік құралымдары құрылған ұйымдар	б т ы қ оқу-жаттығулар шеңберінде өткізуге рұқсат етіледі
13	Жаттығулар: 1) қауіпті өндірістік объектілерде авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша; 2) сейсмикалық жаттығулар (сейсмикалық қауіпті өңірлер үшін); 3) селге қарсы жаттығулар (сел қауіпті өңірлер үшін); 4) су жайылу, су басу, су тасқыны болуы мүмкін аймақтарда; 5) ө р т жағдайындағы эвакуациялық жаттығулар	Ұйымдардың қызметкерлері, студенттер мен білім беру ұйымдарының оқушылары, педагогтары, мектепке дейінгі тәрбие және оқу ұйымдарының тәрбиешілері және балалары	1,2 және 5-тармақтары бойынша тоқсан сайын 3, 4 -тармақтары бойынша – сел қауіпті, су тасқыны қауіпі бар кезеңдер басталар бұрын жылына 1 рет	Төтенше жағдайлар болуы есептеп анықталған аймақтарда орналасқан азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдар, білім беру ұйымдары және мектепке дейінгі тәрбие және оқу ұйымдары	Арнайы тактикалық оқу-жаттығулар мен біріктіруге рұқсат етіледі
14	Оқу сабақтары	Ұйымдардың басшылық құрамы, азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамы	Жыл сайын	Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылған ұйымдар, сондай-ақ азаматтық қорғаудың аумақтық және объектілік құралымдары бар жерлер	
4. Өзін-өзі жұмыспен қамтитын және жұмыс істемейтін халық					
	Оқу-жаттығулар ға және				

7. Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығулар

№ р/с	Қаланың, ауданының атауы	қаңтар	ақпан	наурыз	сәуір	мамыр	маусым	шілде	тамыз	қыркүйек	қазан	қараша	желтоқсан	Барлығы
1.	қала													
2.	аудан													
3.	аудан													

8. Сейсмикалық жаттығулар

№ р/с	Қаланың, ауданының атауы	қаңтар	ақпан	наурыз	сәуір	мамыр	маусым	шілде	тамыз	қыркүйек	қазан	қараша	желтоқсан	Барлығы
1.	қала													
2.	аудан													
3.	аудан													

Ескерту: сейсмикалық қауіпті өңірлер үшін

9. Селге қарсы жаттығулар

№ р/с	Қаланың, ауданының атауы	қаңтар	ақпан	наурыз	сәуір	мамыр	маусым	шілде	тамыз	қыркүйек	қазан	қараша	желтоқсан	Барлығы
1.	қала													
2.	аудан													
3.	аудан													

Ескерту: селге қарсы жаттығулар

_____ облысының (қаланың)

Төтенше жағдайлар департаментінің

Бастығы

_____ (атағы)

_____ (қолы)

_____ Т.А.Ә. (болған жағдайда)

Халыққа және азаматтық қорғау
саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту

қағидаларына

10-қосымша

"Бекітемін"

Оқу – жаттығу басшысы

_____ Т.А.Ә.

Кешенді оқу-жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары

(ұйым атауы)

р/с №	Іс – шара атауы	Орындау мерзімі	Жауапты орындаушылар	Орындалғаны туралы белгі
-------	-----------------	-----------------	----------------------	--------------------------

1. Оқу – жаттығу басшылығын және басқару органдарын дайындау:
 - 1) басшылық құжаттарды және оқу – әдістемелік әдебиеттерді зерделеу;
 - 2) кешенді оқу – жаттығуды өткізу;
 - 3) ауданға алдын ала барлау жасау;
 - 4) оқу – жаттығу, жаттығу бойынша құжаттарды дайындау.
2. Құралымды дайындау:
 - 1) оқу – жаттығу, жаттығу барысында пысықтауға жататын сұрақтарды зерделеу: құралым командирлерімен; жеке құраммен.
 - 2) қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты және т.б. зерделеу.
3. Құралымға кірмейтін жұмысшылар мен қызметшілерді дайындау:
 - 1) оқу – жаттығу, жаттығу барысында пысықтауға жататын сұрақтарды зерделеу;
 - 2) нормативтерді тапсыру;
 - 3) қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты және т.б. зерделеу;
4. Ықтимал қауіпті объектілерге жақын тұратын халықты дайындау;
 - 1) құлақтандыру мәселесін пысықтау;
 - 2) жаттығу, оқу – жаттығу барысында пысықтауға жататын дағдылар мен машықты теориялық зерделеу;
 - 3) қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты және т.б. зерделеу.
5. Материалдық – техникалық және медициналық қамтамасыз ету бойынша (азаматтық қорғау құралымдарын жан – жақты қамтамасыз ету) және алғашқы медициналық көмек көрсету құралдары бойынша іс – шаралар:
 - 1) жаттығуға, оқу – жаттығуға қатысушыларды азық – түлікпен, сумен, алғашқы қажетті заттармен қамтамасыз ету;
 - 2) жанар – жағармай материалдарымен қамтамасыз ету;
 - 3) материалдық – техникалық мүліктермен қамтамасыз ету және техникаларға техникалық қызметті ұйымдастыру;
 - 4) азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамын жаттығуға, оқу – жаттығуға қатысушыларды штаттық экипировкаға сәйкес алғашқы медициналық көмек көрсету

құралдарымен, дәрі-дәрмектермен және т.б. құралдармен жарақтандыруды қамтамасыз ету.

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау
саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту
қағидаларына
11- қосымша
"Бекітемін"

Оқу – жаттығу басшысы
_____Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. " __ " _____

Кешенді оқу – жаттығу өткізу жоспары

(ұйымның атауы)

Тақырыбы: _____

Оқу мақсаттары:

басшы құрам үшін;

басқару органдары үшін;

құралым командирлері мен жеке құрамы үшін;

құралымға кірмейтін жұмысшылар мен қызметшілер үшін;

ықтимал қауіпті объектіге жақын тұратын халық үшін.

Дата: уақыты және жалпы ұзақтығы

Қатысушылардың құрамы: _____

Оқу – жаттығу ойы _____

Оқу – жаттығу кезеңдері, оқу сұрақтары мен оның әрқайсысын пысықтауға кететін уақыт;

Оқу – жаттығудың барысы

Уақыт:

Оқу сұрақтары:

Қосымша кіріспе бойынша оқу – жаттығуда жағдайдың ықтимал қиындау жағдайы.

Оқу – жаттығу басшысының іс – әрекеті.

Орынбасарларының және көмекшілерінің іс – әрекеті.

Оқитындардың күтілетін іс – әрекет.

Бірінші кезең: (кезеңнің атауы, оның мазмұны, оқу мақсаты, уақыты).

Екінші және содан кейінгі кезеңдер.

Оқу – жаттығуды талдау.

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____

(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау
саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту
қағидаларына
12-қосымша
"Бекітемін"
Оқу – жаттығу басшысы

Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. "___" _____

Командалық – штабтық оқу – жаттығуды дайындаудың күнтізбелік жоспары

(ұйымның атауы)

№ р/с	Іс – шараның мазмұны	Өткізу мерзімі мен уақыты	Орындаушылар
1. Ұйымдастырушылық іс-шараларды өткізу			
1.	О қ у – жаттығуды жоспарлау үшін бастапқы мәліметтерді дайындау		
2.	Оқу – жаттығу ауданын және басқа да алдын ала барлау		
2. Құжаттарды дайындау			
1.	Өткізу жоспарын дайындау		
2.	Ұйымдастырушылық нұсқауларды және басқаларын дайындау		
3. Оқу-жаттығу басшылығын және делдалдарды дайындау			
1.	Нормативті құжаттарды зерделеу		
2.	Әдістемелік сабақтар және басқалары		
4. Оқу – жаттығуға қатысушыларды дайындау			

1.	Сабақты өткізу		
2.	Қауіпсіздік техникасы нормалары мен қағидаларын және басқаларды зерделеу		
5. Оқу орындарын және оқу – материалдық базаны дайындау			
1.	Басқару пунктiнiң, байланыс және құлақтандыру құралдарының және басқаның дайындығын тексеру		

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
13-қосымша
"Бекітемін"
Оқу – жаттығу басшысы

Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

20__ ж. " __ " _____

Командалық – штабтық оқу – жаттығуды өткізу жоспары

1. Тақырыбы: _____

2. Оқу мақсаты: _____

3. Өтетін уақыты: _____

4. Қатысушылар құрамы : _____

5. Бастапқы жағдай: _____

Оқу – жаттығуды өткізу тәртібі

Уақыты		Оқу сұрақтары	Жағдай (кіріспе мазмұны)	Басшының, орынбасарларының, делдалдардың жұмысы	Оқитындардан күтілетін іс – әрекеті
Жедел	Астрономиялық				
1	2	3	4	5	6
Бірінші кезең (кезең атауы, мақсаты, уақыты)					
Екінші кезең (кезең атауы, мақсаты, уақыты)					

Талдау (орны және уақыты)

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау
саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту
қағидаларына
14-қосымша
"Бекітемін"

(ұйымның атауы)
Азаматтық қорғаныс бастығы
_____Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

20__ ж. " __ " _____

(құралымдардың атауы)

Арнайы тактикалық оқу – жаттығуға дайындықтың күнтізбелік жоспары

Іс – шаралар	Орындау мерзімі	Орындаушылар
1. Оқу – жаттығу өткізетін ауданды зерделеу. 2. Оқу – жаттығуды өткізуге құжаттарды әзірлеу: - оқу – жаттығуды өткізу жоспары; ; - жеке жұмыс жоспарлары; - имитация жоспары. 3. Оқу – жаттығу басшылығымен әдістемелік – нұсқаулық сабақтар өткізу. 4. Оқитындарды оқу – жаттығуға дайындау. 5. Жұмыс учаскесін және зауыттың имитациясын дайындау. 6. Оқу – жаттығуды материалдық – техникалық қамтамасыз ету бойынша іс – шаралар жүргізу. 7. Оқу – жаттығуға құралымдардың, жұмыс учаскелерінің және имитацияның әзірлігін қарау.		

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау
саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту
қағидаларына
15-қосымша
"Бекітемін"

(ұйымның атауы)

Азаматтық қорғаныс бастығы

Т.А.Ә.

(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. "___" _____

(құралымдардың атауы)

Арнайы тактикалық оқу – жаттығу өткізу жоспары

Тақырыбы: _____

Оқу мақсаты: _____

Уақыты (күнтізбелік мерзім көрсетіледі):

Оқып үйренушілердің құрамы (осы жұмыстарға тартылған құралымдардың тізбесі көрсетіледі):

Материалдық – техникалық қамтамасыз ету: _____

Тактикалық жағдай: (мәтін түрінде беріледі және қажет болса, сызбамен толықтырылады):

Оқу – жаттығу барысы

Уақыты	Оқу сұрақтары	Жағдай (кіріспе сипаты)	Басшының іс – әрекеттері	Оқитындардан іс – әрекеттері
--------	---------------	-------------------------	--------------------------	------------------------------

Бірінші кезең: Құралымдарды әзірлікке келтіру.

Екінші кезең: Авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстар ауданына жылжу.

Үшінші кезең: Авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстар жүргізу.

Төртінші кезең: Авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды аяқтау және зақымдану ошағынан (ластану аймағы) шығу.

Оқу-жаттығуды талдау.

Оқу – жаттығуды басқару штабының бастығы _____

(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
16-қосымша
"Бекітемін"
Оқу – жаттығу басшысы
_____ Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. " __ " _____

Авариялық жағдайлар және оқыс оқиғалар бойынша жаттығу өткізу жоспары

1. Тақырыбы: _____

2. Оқу мақсаты: _____

- басшы құрам үшін: _____

- құралымның жеке құрамы үшін: _____

- құралымға кірмейтін жұмысшылар мен қызметшілер, студенттер мен оқушылар үшін:

- қызмет көрсету саласында және өндірісте жұмыспен қамтылмаған халық үшін:

3. Өткізу уақыты: _____

4. Қатысушылар құрамы: _____

5. Бастапқы жағдай: _____

Жаттығу барысы

Уақыты	Оқу сұрақтары	Жағдай (кіріспе сипаты)	Басшының іс – әрекеті	Оқитындардан іс – әрекеті
--------	---------------	-------------------------	-----------------------	---------------------------

Жаттығуды талдау.

Қосымша:

1. Кіріспенің тізілімі және мазмұны, оны тапсырудың тәсілдері мен уақыты.

2. Қалыптасқан жағдаймен практикалық іс – қимыл орнының схемасы.

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____

(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту

қағидаларына
17-қосымша
"Бекітемін"
Оқу – жаттығу басшысы
_____ Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

_____ (қолы)
20__ ж. " __ " _____

Объектілік жаттығу дайындығының күнтізбелік жоспары

(ұйымның атауы)

р/с/№	Іс – шаралардың атауы	Орындау мерзімі	Жауапты орындаушылар	Орындалғаны туралы белгі
1.	Жаттығу басшылығын және басқару органдарын дайындау 1. Басшылық жасайтын құжаттарды және оқу-әдістемелік әдебиетті зерделеу. 2. Объектілік жаттығу өткізу. 3. Ауданға барлаушылық жасау . 4. Объектілік жаттығу бойынша құжаттарды әзірлеу.			
2.	Құралымдарды дайындау 1. Жаттығу барысында: - құралымдардың командирлерімен - жеке құраммен пысықтауға жататын мәселелерді зерделеу. 2. Қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты және тағы басқаларды зерделеу.			
	Құралымдардың құрамына кірмейтін жұмысшылар мен			

3.	<p>қызметкерлерді дайындау</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқу-жаттығу барысында пысықтауға жататын мәселелерді зерделеу. 2. Нормативтерді тапсыру. 3. Қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты және тағы басқаларды зерделеу. 			
4	<p>Қауіптілігі ықтимал объектіге жақын тұратын халықты дайындау</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құлақтандыру мәселелерін пысықтау. 2. Оқу-жаттығу барысында пысықтауға жататын мәселелерді зерделеу. 3. Қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқаулықты зерделеу. 			
5	<p>Материалдық техникалық және медициналық қамтамасыз ету бойынша іс-шаралар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқу-жаттығу қатысушыларын азық-түлікпен, сумен, бірінші кезекте қажетті заттармен қамтамасыз ету. 2. Жанар және жағармай материалдармен қамтамасыз ету. 3. Қосалқы бөлшектермен қамтамасыз ету және техниканы 			

техникалық қамтамасыз етуді ұйымдастыру.
4. Оқу-жаттығу қатысушыларын алғашқы медициналық көмек көрсету құралдарымен және дәрі – дәрмектермен және тағы басқалармен қамтамасыз ету.

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
18-қосымша
"Бекітемін"
Оқу – жаттығу басшысы
_____ Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. " __ " _____

Объектілік жаттығуды өткізу ЖОСПАРЫ

(ұйымның атауы)

Тақырыбы: _____

Оқу мақсаттары: _____

басшы құрам үшін: _____

басқару органдары үшін: _____

құралымдардың командирлері мен жеке құрамы үшін: _____

құралымға кірмейтін жұмысшылар мен қызметшілер үшін _____

ықтимал қауіпті объектіге жақын тұратын халық үшін _____

Уақыт: күнтізбелік мерзімдер және жалпы ұзақтығы _____

Қатысушылардың құрамы: _____

Жаттығудың түпкі ойы _____

Жаттығу кезеңдері, оқу сұрақтары мен оның әрқайсысын пысықтауға кететін уақыт, оның ішінде

Жаттығудың барысы

Уақыты	Оқу сұрақтары	Жағдай (кіріспе сипаты)	Басшының іс – әрекеттері	Оқитындардан іс – әрекеттері
--------	---------------	-------------------------	--------------------------	------------------------------

Бірінші кезең: (кезеңнің атауы, оның мазмұны, оқу мақсаты, уақыты)

Екінші және одан кейінгі кезеңдер.

Жаттығуды талдау.

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____

(ұйымның атауы)

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
19-қосымша
"Бекітемін"
Жаттығудың басшысы

Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

(қолы)

20__ ж. " __ " _____

Жалпы сейсмикалық жаттығуды жүргізу жоспары

(ұйымның атауы)

Тақырыбы: "Жер сілкінісі кезінде (ұйымның атауы) басшылық құрамның, жұмысшылар мен қызметшілердің іс-қимылдары".

Оқу мақсаттары:

Жалпы – жер сілкінісі кезінде қорғау іс-шараларын орындауға (ұйымның атауы) дайындығын тексеру.

Басшылық құрам үшін – жер сілкінісі кезінде қорғау іс-шараларын ұйымдастыру және жүргізу бойынша практикалық тәсілдерді жинау.

Құралымдардың жеке құрамы үшін – құтқару жұмыстарын жүргізуге құлақтандыруда, жинауда, жабдықтауда және әзірлікте болуда практикалық дағдыларды жетілдіру.

Жұмысшылар мен қызметшілер үшін – жер сілкінісі кезінде практикалық іс-қимылдар мен дұрыс жүріп-тұрудың практикалық дағдыларын қалыптастыру.

Уақыт: ұйым басшысының шешімі бойынша.

Өткізілу орны: өндірістік және басқарушылық ғимараттар, құрылыстар, ұйымдардың аумақтары.

Сейсмикалық жаттығулардың қатысушылары: ұйымның барлық ұжымы.

Оқу сұрағы: жер сілкінісі кезінде жұмыс орындарында болған кездегі (ұйымның атауы) басшылық құрамның, жұмысшылардың және қызметшілердің практикалық дағдылары.

Материалдық қамтамасыз ету және әдебиет:

1. Жер сілкінісі кезінде (ұйымның атауы) төтенше жағдайлардан қорғану жоспары.
2. Жер сілкінісінен кейін лауазымды адамдардың іс-қимылдар жоспарлары.
3. Жер сілкінісінен кейін ғимараттардың ықтимал жағдайлары, болуы мүмкін жоғалтулар және күтілетін нұқсан кестесі.
4. Жұмыс істейтін қызметшілерді шұғыл эвакуациялау жоспар-схемасы.
5. Ұйымның қауіпсіз аумағына қатысты жоспар-схемасы.

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____

(ұйымның атауы)

Т.А.Ө. (болған жағдайда)

(қолы)

Ұйымда жалпы сейсмикалық жаттығуөткізу тәртібі

Басшының іс-қимылдары	Құрылымдық бөлімшелер басшыларының, делдалдардың іс-қимылдары	Жұмысшылар мен қызметшілердің іс-қимылдары
1	2	3
Басшылық құрамның, жұмысшылар мен қызметшілердің практикалық іс-қимылдары		
	Құрылымдық бөлімшелердің басшылары өздерінің жұмыс орындарына келіп, бригадирлер мен төменгі буындардың басшылары арқылы жер сілкінісі басталғаны туралы белгіленген сигналды, жұмысшылар мен қызметшілердің іс-қимылдарының тәртібін, қауіпсіздік шараларын сақтау қажеттігін еске салады. Ұйымның басшысының орынбасарлары, делдалдар ұйымда белгіленген сигналды беруге бірнеше минут қалғанда құрылымдық бөлімшелерге келеді.	Бригадирлерден немесе төменгі буындардың басқа басшыларынан сейсмикалық жаттығуларға әзірлік туралы еске салу алған соң әрбір жұмысшы мен қызметші салыстырмалы түрде итеру кезеңінде паналауға қауіпсіз жерді анықтайды, өзі үшін негізгі (запастағы) шығуға қысқа жолды белгілейді, жеке қорғау.

<p>Жаттығу өткізілетін күні ұйым басшысы басшылық құрамның кеңесінде сейсмикалық жаттығулар өткізуге әзірлік туралы құрылымдық бөлімшелер басшыларын тыңдайды, жер сілкінісі басталғаны туралы уақытты, ұйымда белгіленген сигналды жеткізу тәртібін анықтайды, өзінің орынбасарлары мен делдалдарына орындарды нақтылайды.</p> <p>Белгіленген уақытта жер сілкінісі басталғаны туралы сигнал беріледі, басшының орынбасарлары мен делдалдары құрылымдық бөлімшелер басшыларының, жұмысшылар мен қызметшілердің іс-қимылдарын бақылайды</p> <p>Азаматтық қорғаныс штабының бастығы құралымдарды әзірлікке келтіру туралы команда береді.</p>	<p>Дыбыстық (немесе басқа белгіленген сигналдар) қосылады. Құрылымдық бөлімшелердің басшылары мынаны жариялайды: "Жер сілкінісі! Ғимараттан тез арада шығыңыздар!" (1-2 қабат үшін), "Жер сілкінісі! Қауіпсіз жерлерге орын ауыстырыңыздар!" (қалғандары үшін), итеріліс аяқталған соң мынаны жариялайды:</p> <p>"Барлықтарыңыз тез арада ғимараттан шығыңыздар", құрылымдық бөлімшелердің басшылары ғимараттан адамдардың шығуын ұйымдастырады, алаңда адамдар жиналу орындарда адамдардың бар-жоқтығын тексереді және нәтижелерін ұйымның басшылығына мәлімдейді (азаматтық қорғаныс штабының бастығына).</p> <p>Құралымдардың командирлері жеке құрамның жиналуын хабарлайды, олардың бар-жоқтығын тексереді, (қажет болған кезде) жеке құрамды жарактандырады және азаматтық қорғаныс штабының бастығына ғимаратта қалған адамдарды құтқаруға әзірлігі, өрттерді сөндіру, зардап шеккендерге бірінші медициналық көмек көрсету, қоғамдық тәртіпті сақтау туралы баяндайды</p>	<p>құралдарын ықтимал пайдалануға әзірлейді (мақталы-дәке таңғышты немесе шаңға қарсышүберек масканы қалтасына салады).</p> <p>Жұмысшылар мен қызметшілер: 1-2 қабаттар –ғимараттан негізгі (запастағы) шығу арқылы шағады және алаңға адамдар жиналу орнына барады. Егер, (запастағы 10-15 сек. аз уақытты ескеріп) олар ғимараттан шығуға итерілістер кезінде шығып үлгермей жатса, онда салыстырмалы түрде қауіпсіз жерге орналасады, содан соң ғимараттан тез шығады – жоғарғы қабаттар бірінші итеріліс кезінен салыстырмалы қауіпсіз жерлерге орналасады, итерілісітер аяқталған соң ғимараттан тез шығады және зардап шеккендерге қажет болса медициналық көмек көрсетілетін адамдар жиналған жерге барады.</p> <p>Құралымдардың жеке құрамы алдын-ала белгіленген орындарға жетеді, (қажет болған жағдайда) жарактандыру алады және құтқару және басқа шұғыл жұмыстарды жүргізуге әзірлікте болады.</p>
<p>Сейсмикалық жаттығуларды қорытындылау</p>		
<p>Басшылар кеңесте өздерінің орынбасарларын, делдалдарды, құрылымдық бөлімшелердің басшыларын тыңдайды, жалпы сейсмикалық жаттығуларды қорытындылайды, басшылық құрамның, жұмысшылар мен қызметкерлердің іс-қимылдарын талдайды, анықталған кемшіліктерді жоюға нұсқаулар береді, жеке талқылау, қосымша</p>	<p>Құрылымдық бөлімшелердің басшылары олардың және оларға бағыныштылардың іс-қимылдарына, анықталған кемшіліктерге баға береді, оларды жою жолдарын көрсетеді, өз цехтарында жеке талқылау жүргізу үшін деректер дайындайды.</p> <p>Ұйым басшысы анықтаған уақытта жұмысшылармен, қызметшілермен сейсмикалық жаттығуларды қорытындылайды. Қажет болған жағдайда қосымша сабақтар, жеке сейсмикалық жаттығулар өткізеді. Қорытынды</p>	<p>Жұмысшылар мен қызметшілер жіберілген қателіктерді анықтайды, өз іс-қимылдарын</p>

сабақтар, жеке сейсмикалық жаттығулар өткізу үшін басшыларға уақыт белгілейді	жасау кезінде ұйым басшысының орынбасарлары, делдалдар сөз сөйлейді.	анықтайды, тәжірибемен алмасады.
---	--	----------------------------------

Ұйым басшысы сейсмикалық жаттығулардың қорытындылары бойынша бұйрық шығарады, оны аудандық төтенше жағдайлар бөліміне (басқармасына) ұсынады және жоғары тұрған басқару органына өткізілген сейсмикалық жаттығулар туралы есеп (мәлімдеме) береді

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

_____ (қолы)
Т.А.Ә. (болған жағдайда)

_____ (қолы)

Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларына
20-қосымша
"Бекітемін"
Жаттығудың басшысы
_____ Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

_____ (қолы)

20__ ж. "___" _____

Селге қарсы жаттығуларды дайындау және өткізудің күнтізбелік жоспары

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімі	Орындауды бақылау	Жауапты орындаушылар
1.	Жерді барлау, жүріп-тұру маршруттары, жұмыс жері.			
2.	Жаттығулар жүргізуге құжаттар дайындау.			
3.	Жаттығуларға тартылған құралым командирлеріне оқу-жаттығу жүргізу туралы бұйрықты табыстау.			
4.	Жаттығуларға тартылған авариялық-құтқару қызметерінің және құралымдарының командирлерімен инструкторлық-әдіс темелік сабақтар жүргізу.			

5.	Оқу-жаттығуларға оқитындарды дайындау; техника мен мүлікті дайындыққа келтіру; ; халық жиналатын пункттерді дайындыққа келтіру; ; халық жиналатын пунктті көрсете отырып көшенің сызба стендін көрінетін жерге орналастыру; халық жиналатын жерге бағыттап маңдайшалар, сілтемелелер ілу			
6.	Жаттығу өткізу кезінде байланысты ұйымдастыру және қоғамдық тәртіпті қорғау.			
7.	Құлақтандыру аппаратураларының, көшедегі дауыс зорайтқыштардың, қозғалмалы құлақтандыру құралдарының дайындық жай-күйін тексеру.			
8.	Жаттығу өткізу жоспарын қолданысқа енгізу.			
9.	Жаттығудың қатысушыларын жалпы сапқа тұрғызу, жаттығуды талқылау, қорытындылау.			

Жаттығу штабының бастығы –
Қала (аудан) Төтенше жағдайлар
басқармасының (бөлімінің) бастығы

Т.А.Ә.(болған жағдайда)

(қолы)

саласындағы мамандарға хабар
беру, білімді насихаттау, оқыту
қағидаларына
21-қосымша
"Бекітемін"
Жаттығудың басшысы
_____ Т.А.Ә.
(болған жағдайда)

_____ (қолы)
20__ ж. "___" _____

Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуды дайындау және өткізу жоспары

Тақырыбы: " _____ оқытушы құрамның және оқушылардың өрт кезіндегі іс-әрекеттері".

Оқу мақсаттары:

Жалпы – _____ оқу орнының өрт пайда болған жағдайда азаматтық қорғау іс-шараларын орындауға дайындығын тексеру.

Басшылық құрам мен оқытушы құрам (тәрбиешілер) үшін – _____ өрт пайда болған кезде азаматтық қорғау іс-шараларын ұйымдастыруға және жүргізуге практикалық дағдыларды жинау.

Оқушылар (балалар) үшін – өрт пайда болған кездегі мектепте сауатты іс-қимылдар мен дұрыс жүріп-тұру ережелердің дағдыларын үйрену.

Өткізу уақыты – _____.

Өткізу орны – ғимарат және мектеп аумағы.

Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығудың қатысушылары: басшылық, оқытушы құрам, оқушылар (тәрбиешілер, балалар).

Оқу сұрағы: _____ өрт жағдайында оқытушылар мен оқушылардың практикалық іс-қимылдары.

Материалдық қамтамасыз ету және әдебиет:

Өрт кезіндегі халықтың іс-қимылдары бойынша жадынамалар, буклеттер.

Оқушыларды (балаларды) ғимараттан шұғыл эвакуациялау жоспар-схемасы.

Ғимарат қасында қауіпсіз аумақ жоспар-схемасы.

Құлақтандырудың техникалық құралдары.

Азаматтық қорғау құралымдарын жарақтандыру құралдары.

Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығу өткізу тәртібі

Басшының іс-қимылдары	Оқытушылардың (сынып жетекшілерінің, тәрбиешілердің) іс-қимылдары	Оқып үйренушілердің (балалардың) іс-қимылдары
1	2	3
Дайындық кезеңі		

<p>Басшылық және оқытушы құрамның (тәрбиешілердің) кеңесінде өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуды дайындау және өткізуге туралы бұйрық жеткізіледі.</p>	<p>Сынып жетекшілері (тәрбиешілер) оқушыларды (балаларды) ғимараттан, сыныптардан (топтардан) жақын орналасқан қауіпсіз аумаққа эвакуациялау жоспарын анықтайды.</p> <p>Сыныптың (топтың) жетекшісі (тәрбиешісі) өз сыныбын (класын) дайындайды және өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығубарысында оқушылардың (балалардың) іс-қимылдары оқытушылардың барлық жеке құрамына көрсетеді.</p>	<p>Мектепте өрт пайда болған кезде халықтың іс-қимылдары туралы жадынамаларды, буклеттерді зерделейді.</p> <p>Ғимараттан шығу маршрутын, мектеп аумағында сыныптардың орналасу орындарын анықтайды. Өзара көмек көрсетуге үйренеді.</p> <p>Мақта-дәке таңғышты ықтимал қолдануға дайындайды (қолданады).</p>
<p>Басшылық, делдалдар оқушылармен жаттығулардың өткізілуін бақылайды, оларды жүргізуге практикалық көмек көрсетеді.</p>	<p>Сынып жетекшілері (тәрбиешілер) сабақтан тыс уақытта (үзілісте) әрбір жаттығуға сайысуға күш және ойын элементтерін беріп, практикалық жаттығулар өткізеді, оқушылардың іс-қимылдары саналы, сауатты болуына қол жеткізеді.</p>	<p>Өрт кезінде іс-қимылдарды пысықтауға қатысады (класс, топ құрамында).</p>
<p>Штаб бастығы азаматтық қорғау құралымдарының командирлерімен бірге өрт салдарын жоюға қатысты құралымдардың жұмысқа әзірлігін анықтайды.</p>	<p>Құтқару тобының, санитарлық посттың, өрт сөндіру буынының командирлері, қоғамдық қауіпсіздіктің қорғау топтары жеке құрамды, функционалдық міндеттерді, жарақтандыру тәртібін анықтайды, адамдарды құтқару, өрт сөндіру, зардап шеккендерге алғашқы көмек көрстеу бойынша практикалық сабақтар өткізеді.</p>	
<p>Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуда оқытушы құрам мен оқушылардың практикалық іс-қимылдары</p>		
<p>Сабақтар басталғанға дейін білім беру ұйымының басшысы басшылық және оқытушы құрам кеңесінде жауапты тұлғалардың өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуды жүргізуге дайындығы туралы (қысқаша) тыңдайды, уақытын, жаттығудың практикалық бөлігін пысықтауға белгіленген сигнал беру тәртібін анықтайды, делдалдармен мен басшылық құрам үшін орын анықтайды.</p>	<p>Алғашқы сабақ жүргізетін барлық оқытушылар (тәрбиешілер) оқушыларға өрт туындағаны, осы сигнал бойынша оқушыларың іс-қимылдарын, ғимараттан шыққан соң жиналатын орын туралы белгіленген сигналды қысқаша еске салады. жаттығуды жүргізу кезінде шараларды сақтауға назар аударады.</p>	<p>Әрбір оқушы (бала) алдын ала ықтимал қолдану үшін мақта-дәке таңғыш дайындап, қалтасына салады.</p>
<p>Сабақ аяқталғанға 2-3 минут қалғанда үлкен үзіліс алдында өрт пайда болғаны туралы белгіленген сигнал беріледі.</p>	<p>Сабақ өткізетін оқытушылар (тәрбиешілер) "Өрт" деп хабарлайды.</p>	<p>Оқушылар (балалар) мақта-дәке таңғыш киеді, команда түскен кезде сыныптан шығуға дайын</p>

<p>Басшылық құрам оқытушылар мен оқушылардың (тәрбиешілер мен балалардың) іс-қимылдарын бақылайды.</p>	<p>Оқытушылар (тәрбиешілер) "эвакуация" командасын береді. Сынып оқушылары (топ балалары) белгіленген қауіпсіз жерге орналасқан соң оқытушы сынып журналы бойынша балалардың бар-жоғын тексереді, нәтижесін директорға хабарлайды. Азаматтық қорғау құралымдарының командирлері адамдар ғимараттан шыққан соң құралымның жеке құрамының жиынын хабарлайды, штаб бастығы арқылы оларды жарактандырады және ғимаратта қалған адамдарды құтқаруды, өрт сөндіруді, зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсетуді, қоғамдық қауіпсіздікті ұйымдастырады.</p>	<p>Оқушылар (балалар) ұйымдасқан түрде үрей тудырмай оқытушы (тәрбиеші) командасы бойынша ғимараттан тез шығады және қауіпсіз аумақта сынып үшін белгіленген орындарға тұрады. Қажет болса, зардап шеккендерге көмек көрсетеді. Азаматтық қорғау құралымдарының жеке құрамы ғимаратта қалған адамдарды құтқаруға, өртті жоюға, алғашқы медициналық көмек көрсетуге, қоғамдық қауіпсіздікті сақтауға қатысады. Өрт сөндіру буынының бірі жалпы электр сөндіргішті тоқтан ажыратады.</p>
--	--	--

Өрт жағдайындағы эвакуациялық жаттығуды қорытындылау

<p>Мектеп директоры тұрақты құрамның кеңесінде орынбасарларды, делдалдарды (қысқа түрде) тыңдайды, өрт болған жағдайда эвакуациялық жаттығуды қорытындылайды, оқытушылардың (тәрбиешілердің, балалардың) іс-қимылдарын талдайды, анықталған кемшіліктерді жою туралы ұсынымдар береді, оқытушыларға жеке талқылау жүргізуге уақыт белгілейді</p>	<p>Оқытушылар (тәрбиешілер) эвакуациялық жаттығуды қорытындылау бойынша кеңесте олардың іс-қимылдарына, анықталған кемшіліктеріне баға береді, оларды жоюдың жолдарын көрсетеді, сыныптарда (топтарда) жеке талқылау өткізу үшін құжаттар дайындайды.</p>	
--	---	--

<p>Азаматтық қорғаныс бастығы – білім беру ұйымының басшысы аудандық (қалалық) төтенше жағдайлар бөліміне өрт болған жағдайда өткізілген жаттығу туралы есеп (мәлімдеме) ұсынады.</p>	<p>Өрт кезінде эвакуациялық жаттығулар өткізетін оқытушылар (тәрбиешілер) директор белгілеген уақытта оқушылармен (балалармен) жеке талқылау өткізеді.</p>	<p>Оқушылар (балалар) өрт болған жағдайда эвакуациялық жаттығу жүргізу кезінде өздері жіберген қателіктерді анықтайды және келесі жаттығу барысында оларды жояды.</p>
---	--	---

Жаттығуды басқару штабының бастығы _____
(ұйымның атауы)

Т.А.Ә. (болған жағдайда) (қолы)

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрінің
2020 жылғы 2 шілдедегі
№ 494 бұйрығына
қосымша

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің күші жойылған кейбір бұйрықтарының тізбесі

1. "Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 20 сәуірдегі № 381 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылғы 22 мамырда № 11134 болып тіркелді).

2. "Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 20 сәуірдегі № 381 бұйрығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2016 жылғы 14 қарашадағы № 1057 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылғы 23 желтоқсанда № 14562 болып тіркелді).

3. "Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің және Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізі туралы" Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2019 жылғы 13 желтоқсандағы № 1064 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 18 желтоқсанда № 19738 болып тіркелді).